

DZIENNIK WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2 — 4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1 — 2.

CENY PRENUMERATY w Redakcji: Rocznie—12 mk., półrocznie—6 mk., kwartalnie—3 mk., miesięcznie—1 mk. Z przesyłką: Rocznie—14 mk. 40 fen., półrocznie—7 mk. 20 fen., kwartalnie—3 mk. 30 fen., miesięcznie—1 mk. 20 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz drzewnego druku—25 fen., nekrologi—40 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do godz. 4 po poł. Po godz. 4-ej nekrologi i inne niedierpisane wiadomości przyjmuje drukarnia ks. A. Borkowskiego, Królewska (Botaniczna) 16 B.

Numer pojedynczy 5 kop. = 10 fen.

Gazeta wychodzi codziennie — z wyjątkiem dni poświęconych.

z Hochleiterów

Zuzanna Hardt

zasnęła w Bogu d. 10 listopada w wieku lat 37.

Eksportacja zwłok z mieszkania (Wileńska № 27) do kaplicy na cmentarz ewangelicki nastąpi dziś, w niedzielę, dnia 11-go listopada o godz. 2 i pół pp. Pogrzeb zaś w poniedziałek, 12-go listopada o g. 11-ej rano.

O czym zawiadamia stroskany
M a ż.

TELEGRAMY.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI

Kwatera główna 10 hm.

FRONT ZACHODNI.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta.

Gwałtowny ogień huraganowy poprzedził angielskie ataki, które zostały rozpoczęte o świcie na północ-wschód od Poelcapelle. Odparte one zostały w walce na bliską metę.

Wzdłuż Yzery i od lasu Houthouste do Zandvoorde wzmogła się działalność artylerji po południu do wysokiego napięcia.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Dolno-saskie i gwardyjskie bataljony z saperami i oddziałami bataljonów szturmowych po silnem przygotowaniu ogniem przy pomocy artylerji i minomiotów odebrały Francuzom pozycje w lesie Chaumes.

Silne, aż do późnej nocy powtarzane, kontrataki nieprzyjaciela złamane zostały z dużemi stratami. 240 jeńców, między nimi 7 oficerów, zostało w naszym ręku.

Porucznik bar. v. Richthoffen osiągnął 25 zwycięstwo powietrzne.

FRONT WSCHODNI

i

FRONT MACEDOŃSKI

Nic szczególnego.

FRONT WŁOSKI.

Wojska austro-węgierskie posunęły się w dolinie Sugana i w dolinie górnej Piawy. Po zwyciężonych walkach w ulicach zdobyte zostało Asiago.

Włoskie arjergardy, które stanęły znowu do walki na skraju gór i na równinie wzdłuż biegu rzek ku zachodowi od Liwenzy, zostały odrzucone.

Od Susegany wódł aż do morza armje związkowe dosięgły Piawy.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

BERLIN (10 b. m. wiecz. Urzędownie).

We Flandrii stopniały krwawo w naszym ogniu obronnym silne ataki angielskie między Poelcapelle i Paschendale.

We Włoszech trwa w dalszym ciągu pościg w górach.

BERLIN (10 bm. Tel. pryw.) — «Berl. Tag.» donosi z Genewy, iż korespondent paryski gazety «Depeche de Lyon» określa stanowisko Painlevégo jako zachwiane. Jako jego następcy są wymieniani Thomas, Clemenceau i Briand.

BERLIN (9 b.m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Amsterdamu, że we czwartek przybyli do Nowego Jorku angielscy i francuscy oficerowie instrukcyjni.

BERN (8 b.m. W.T.B.) — Pisma portugalskie komunikują o zajęciu wysp Azorskich przez Amerykanów, którzy na Punta Delgada wznieśli wspaniałe fortyfikacje. W Portugalji obawiają się, że zajęcie to może być ostatecznem.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.) — Jak dowiaduje się «Voss. Ztg.» poseł Friedberg wczoraj wieczorem otrzymał królewską nominację na wiceprezesa pruskiego ministerjum państwowego. Z posłem v. Payerem toczą się rokowania w Stuttgarcie. Jego nominacja może być również uważana już za dokonaną.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.) — «B. Z. am Mittag» pisze: Polska Rada Regencyjna otrzymała zawiadomienie, że gen.-gubernator v. Beseler udzielił swej zgody na nowy pobór ochotnika do armji polskiej. Do poboru dopuszczone będą tylko te oso-

by, które zechcą złożyć przepisaną przysięgę. Pobór zacznie się 26-go listopada. Utworzone zostaną w tym celu komisje w Warszawie, Siedlcach, Łodzi i Lublinie.

BERLIN (10 b. m. W. T. B.) — Następcie posiedzenie Reichstagu odbędzie się nie 22-go lecz 29-go listopada po południu o godzinie 3-tej.

Przewrót w Rosji.

PETERSBURG (9 bm. Reuter.) — Przedstawiciele koalicji naradzali się w poselstwie angielskiem nad sprawą bezpieczeństwa obcych kolonji.

Pet. ag. tel. donosi: Powszechny kongres rad robotniczych i żołnierskich całej Rosji wystosował wezwanie, przyjęte wszystkimi głosami przeciw 2, przy 12 wstrzymujących się od głosowania, do robotników, żołnierzy i włościan, w którym powiedziano: kongres zaproponuje wszystkim narodom pokój demokratyczny i natychmiastowe zawieszenie broni, które wkrótce ma nastąpić na wszystkich frontach. Kongres postanowił, że cała władza miejscowa przechodzi w ręce miejscowych rad robotniczych i żołnierskich, które przywrócą trwałą rewolucyjny porządek. Kongres jest przeświadczony, że armja rewolucyjna potrafi zabezpieczyć rewolucję od wszelkich imperjalistycznych zakusów aż do chwili, gdy nowy rząd zrealizuje pokój demokratyczny, który bezpośrednio zostanie zaproponowany narodom. Odezwa kończy się wezwaniem: Żołnierze! okazujcie silny opór Kiereńskiemu, zwolennikowi Kornilowa. Kolejowcy! zatrzymajcie wojska, które Kiereński wysłał na Petersburg.

LONDYN (9 bm. Reuter) — W komunikacie, wysłanym z Petersburga 7 listopada o 7-ej min. 30 wieczorem, powiedziano: Na zebraniu maksymalistycznym Trocki oświadczył, że podjęte będą kroki, aby zapobiedz wykroczeniom i że wojsko tudzież policja otrzymały rozkaz uwięzienia rabusiów. W dalszym ciągu oświadczył on, że wszystkie wojska oprócz kilku bataljonów i kadetów przyłączyły się do maksymalistów i że na dachach ustawione zostały karabiny maszynowe. Wszystkie pułki w okolicy Petersburga otrzymały rozkaz telegraficzny przeszkodzenia wszelkim próbom rządu co do wysłania wojsk do Petersburga w celu stłamienia ruchu.

Przedstawicielstwo 5 tej armji wysłało do maksymalistów depezę gratulacyjną. W sąsiedztwie poselstw koalicyjnych panuje zupełny spokój.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.) — Do «Voss. Ztg.» donoszą z Amsterdamu: «Daily News» komunikuje we czwartek z Petersburga: Lenin oświadczył wczoraj w Sowiecie iż proponuje on pokój, który będzie możliwy do przyjęcia przez proletarjat wszystkich krajów.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.) — «Daily Telegr.» donosi według «Tagl. Rundsch.» z Petersburga: Bolszewicy jutro rano obwołają prezesem ministrów Trockiego, który następnie bezpośrednio wystosuje do wszystkich mocarstw walczących propozycje pokojowe. O ile Niemcy tę propozycję pokojową odrzuca, Trocki domagać się będzie dalszego prowadzenia wojny.

LONDYN (10 b. m. W. T. B.) — «Daily News» dowiaduje się z Petersburga, że z 475 delegatów kongresu Sowieców 335 należy do bolszewików. Artylerja i kawalerja prawdopodobnie zajmie stanowisko przeciwne Sowieciowi. Większa część piechoty składa się z bolszewików.

PETERSBURG (8 bm. Reuter) — Smolny instytut odgrywa obecnie tę samą rolę, co Duma podczas drugiej rewolucji. Każdy tu przychodzi po rozkazy.

Aresztowane osoby tutaj są transportowane. Lista członków nowego rządu, która ma być jeszcze potwierdzona przez kongres Sowieci, została tam wywieszona.

LONDYN (10 b. m. W. T. B.) — «Daily Chronicle» donosi z Petersburga, że ministrowie obalonego tymczasowego rządu, z wyjątkiem Kiereńskiego, siedzą w więzieniu twierdzy Petropawłowskiej razem z ministrami rządu cesarskiego.

Urzędownie zostało potwierdzone, że delegaci floty bałtyckiej i komitetu wojsk rosyjskich w Finlandji postanowili przyłączyć się do nowego rządu.

SZTOKHOLM (10 bm. W. T. B.) Aftonbladet donosi z Haparandy: przybycie członków petersburskiej angielskiej ambasady jest tu dziś oczekiwane. Dla dalszej podróży w kierunku południowym zamówiono dwa specjalne wagony.

PETERSBURG (9 bm. W.T.B.) — Wszyscy urzędnicy ministerjum spraw zagranicznych oraz ministerjum finansów i handlu porzucili pracę.

Jak zdobywano pałac Zimowy?

PETERSBURG (9 bm. P.T.A.) — Według ostatnich informacji, przebieg przewrotu, dokonanego przez petersburską radę robot. i żołn., był następujący:

Ruch ten rozpoczął się d. 6 bm. wieczorem w sposób ostrożny przez zajęcie pewnych punktów, jak np. Pet. agencji telegraficznej.

Następnie w ciągu nocy odbyło się planowe obsadzenie stolicy, banków i dworców kolejowych.

Już o godz. 10 rano dn. 7 bm. odezwa komitetu wojskowego miała możność ogłosić o obaleniu dawnego rządu i przejścia władzy w ręce rady robotn. i żołn., chociaż dawny rząd dalej obradował w pałacu Zimowym, przeciwko któremu rada robotn. i żołn. nie jeszcze nie przedsiębrała i chociaż sam Kierenski w ciągu całej nocy aż do godz. 7 rano naradzał się w fortelnym sztabie generalnym wraz z generałem Manikowskim, pełniącym czynności ministra wojny oraz wykonywującym władzę wojskową. Wkrótce potem ślad Kierenskiego zaginął.

Niepokój wokół pałacu Zimowego zwiększył się w ciągu dnia wobec wzmaganie się ruchu, który bez trudności pozyskał na swą stronę całą załogę stolicy. Kozacy oświadczyli, że chcą pozostać neutralni. Siła, uzbrojona straż oraz kilka zapatrzonych w działa samochodów opancerzonych strzegło głównej kwatery rady robotn. i żołn. Przybył tam Lenin i został powitany entuzjastycznie okrzykami.

Rozkazy komitetu rewolucyjno-wojskowego co do zajęcia dworców kolejowych oraz instytucji rządowych zostały wykonane przez wojska i «czerną gwardję».

Z Kroszstadtu przybyły oddziały żołnierzy marynarki oraz krawoznik «Anora» z dwoma torpedowcami. Około godz. 5 ej po południu rada robotn. i żołn. zaczęła izolować pałac Zimowy, gdzie znajdowali się prawie wszyscy członkowie rządu.

O godz. 8-iej wiecz. oblegający zaproponowali ministrom opuszczenie pałacu Zimowego, i udzielili im 20 minut czasu, ale ministrowie odrzucili tę propozycję. Pierwszy oddział wojskowy próbował zbliżyć się do pałacu od strony ulicy Miljonowej, ale ogień z karabinów maszynowych, podtrzymywany przez obrońców, przeszkodził temu. Wobec oporu ze strony straży pałacowej dwa znajdujące się na Nowie torpedowce dały 4 strzały armatnie.

Jednocześnie strzelały do gmachu automobile opancerzone: wszczął się ogień karabinowy, do którego dołączył się niekiedy trzask karabinów maszynowych.

Tymczasem z Helsingforsu przybyły 4 kontrtorpedowce, statek do zakładania min, oraz liczne statki do wylawiania min z wojskami ekspedycyjnymi, które przyjęły udział w operacjach przeciwko pałacowi.

Ostatecznie, około godz. 3 rano, udało się siłom zbrojnym rady robotn. i żołn. wdrzeć się do pałacu.

Komitet dobra publicznego.

PETERSBURG (9 bm. P. T. A.) Rada miejska utworzyła komitet dobra publicznego, składający się z przedstawicieli magistratu, głównego komitetu rady robotn. i żołn., rady włościańskiej, oraz organizacji wojskowych i robotniczych.

Komitet dobra publicznego oddał się do rozporządzenia ludności na wypadek wykroczeń.

Bolszewicy, aresztowani z powodu zajść 16 i 18 lipca, zostali uwolnieni.

Sprawy polskie.

Nowe stronnictwo polskie w Rosji.

Grom Polaków, przebywających w Rosji, zawiązało nową organizację polityczną pod nazwą stronnictwa narodowo-zachowawczego.

Nowe stronnictwo ogłosiło następującą deklarację:

«W chwili rozstrzygającej o losach naszego narodu, pałacą potrzebą jest uzgodnienie myśli politycznej i zespolenie wszystkich stronnictw w celu odbudowy państwa polskiego. Idąc za

świętymi tradycjami humanizmu i tolerancji religijnej, przekazane nam przez naszą przeszłość, szukać będziemy ostoju w naukach Kościoła, z którym się naród nasz w ciągu wieków zespolił. Prawo indywidualnej własności uważamy za prawo przyrodzone. Wszelkie zakusy na organizację rządu narodowego i armji narodowej uważamy za niedopuszczalne, upatrując w nich zarodek groźnej anarchji politycznej. Popierać natomiast będziemy powstające w kraju organy państwowości polskiej, umacniając naszych rodaków w ich pracy nad niezależnieniem się».

Podpisali: Aleks. Meysztoiwicz, Bol. Jałowicki, Maciej Radziwiłł, Julian Tołłoczko, Maks. Maliński, Stan. Łopaciński, Wojciech Falewski, Jan Niemojowski, Stan. Radziwiłł, Stan. Kutrzyński, Józef Kiersnowski, Alfred Tyszkiewicz, Miecz. Jałowicki, Roman Poznański, Wład. Meysztoiwicz, Wład. Mineyko.

Królestwo Polskie.

Z instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach.

Pisma warszawskie donoszą: Antonomja, którą przed niedawnem nasi przyrodnicy z wytrwałością walcząc, osiągnęli dla świeżo organizowanego Instytutu w Puławach, została obecnie rozporządzeniem rządu z dn. 26 września zawieszona. W myśl tego rozporządzenia pierwszy dyrektor Instytutu zostanie przez rząd mianowany. Również wydany «Statut» postanawia, że prezes kuratorjum, reprezentacji społecznej, będzie przez rząd mianowany.

Zabiegi pokojowe.

Konferencja berneńska odłożona.

«Berlin. Tagebl.» donosi z Haagi, że Balfour zakomunikował holenderskiemu «Antiorlograt» w Haadze, jako biuro organizacji centralnej na rzecz trwałego pokoju, iż odmówił on paszportów delegatom angielskim na konferencję berneńską w celu zbadania kwestji pokoju.

Ponieważ brak również obietnicy przybycia ze strony delegatów francuskich i włoskich, kongres, który był wyznaczony na dzień 1 listopada, został odłożony w nadziei, że nowy termin będzie mógł być wkrótce ogłoszony.

Dookoła wojny.

Włosi o swoim odwrocie.

Włoska nota półrządowa zaznacza konieczność, jaka istniała, cofnięcia linii włoskich pod naciskiem masnie-przyjacielskich na razie do Tagliamento.

Ponieważ jednak Tagliamento wskutek swego niskiego stanu wody nie stanowiła wystarczającej przeszkody dla przeciwnika, odwrót musiał być rozszerzony na dalszą przestrzeń i częściowo być bardzo przyspieszony.

Przytem żołnierze i materiał wojskowy dostawali się oczywiście w ręce wroga. Ich liczba nie jest w żadnym stosunku do tego, co zostało uratowane od nacierającego gwałtownie przeciwnika.

To, co nieprzyjaciel obchodzi urchyście jako zdobycie miejscowości i materiałów wojennych, przeważnie trafiło w jego ręce bez znacznego oporu.

Niemcy.

Rozwiązanie kryzysu.

W numerze wczorajszym «Dziennika» zamieściliśmy już depeşe, iż dr. Helfferich, dotychczasowy wicekanclerz Rzeszy, złożył swoją dymisję i dymisja ta została przyjęta.

Jak donoszą pisma berlińskie, hr. Hertling przyjęty został w piątek na posłuchaniu u cesarza, poczem zawiadomił urzędownie stronnictwa o dymisji dr. Helffericha, oraz o tem, że na nowego wicekanclerza upatrzony został poseł v. Payer. W ten sposób kryzys został rozwiązany. Partja postępowca nie otrzyma obecnie przyrzeczonej teki ministerjalnej pruskiej, lecz zadowolony się nominacją wicekanclerza. Narodowo-liberał, dr. Friedberg, zostanie wiceprezesa ministrów pruskich. Ponieważ partja socjal-demokratyczna uważa obu wymienionych posłów za swoich mężów zaufania, więc w ten sposób wszystkie stronnictwa większości Reichstagu pośrednio lub bezpośrednio będą reprezentowane w rządzie Rzeszy.

Wyjazd kanclerza.

WTB donosi urzędownie, że kanclerz Rzeszy, hr. Hertling, w dniu 9-go bm. udał się w podróż do Monachjum, która była zapowiedziana wcześniej. Ponieważ kanclerz w celu załatwienia wielu spraw zabawi czas pewien w Monachjum, więc wystąpi on w Reichstagu dopiero dnia 29-go bm., a w pruskim sejmie dopiero 3-go grudnia.

Zebranie Reichstagu odłożone.

«Berl. Lok.» pisze, że, jak informują z wiarogodnego źródła, zebranie Reichstagu, przewidywane ostatnio na dzień 22 bm., zostało odłożone na 29 bm. Wskutek tego również i pruska Izba posłów odroczy jeszcze swe zebranie, które miało się odbyć 15-go listopada.

Austro-Węgry.

Głos niemiecki o Koło Polskim.

«Voss. Zeitung.» zamieszcza artykuł, w którym autor, p. Grossmann, charakteryzując niemieckie partje w Austrii, ubolewa, że nigdy jeszcze żywiołowi niemieckiemu w tej monarchji nie brakło tak bardzo przywódcy, jak obecnie. W przeciwstawieniu do tej «niedoli» partji niemieckich, stwierdza p. Grossmann «o wiele szczęśliwsze położenie stronnictw niemieckich w Austrii».

«Polacy» — pisze — «stoją zjednoczeni w jednym klubie, obejmującym z tolerancją wszystkie odcienie — od galanterji najgładszego europejczyka, ekscelencji Bilińskiego, do groźnego rozgoryczenia socjalisty, p. Daszyńskiego. Jakiemże giętkiem narzędziem jest to Koło Polskie w ręku swoich wytrawnych przywódców. Mieni się od krwawej czerwieni do barwy czarno-żółtej, koresponduje z najcentralniejszym centrum w Warszawie i ani na chwilę nie spuszcza z oka Hofburgu wiedeńskiego.

Jest uspokajająco austriackie, albowiem zabiega o odbudowę Galicji, chce mieć polskiego namiestnika cywilnego w Galicji i, o ile możliwości, polskiego ministra finansów w Austrii. Jednakże umie też Koło polskie, w danej chwili, wysunąć mniej namiętnego Anstrjaka, który braciom w nowym Królestwie intonuje hymn nierozwalnej łączności jeszcze silniej, niż hymn cesarski».

Dalej następuje charakterystyka Czechów, «stojących obecnie zwartym murem» przy Karolu Kramarzu, który «Po ułaskawieniu nie został wprowadzicie obrany królem czeskim, ale zbawicielem swego narodu». P. Grossmann jest też zdania, że przywódcy partji nie-

mieckich w Austrii będą odpowiadali przed historją za to, że w chwili, kiedy wszystkie stronnictwa słowiańskie w zupełnym zjednoczeniu, opancerzone i karne weszły do Rady Państwa, Niemcy uprawiali tylko zazdrośnie zagadnienia rozłamu.

Anglja.

Przybycie misji amerykańskiej.

Reuter donosi, że amerykańska misja nadzwyczajna, która przybyła do Londynu, składa się oprócz pułkownika House, jeszcze z rzeczoznawców do spraw marynarki, armji i finansów, nacgól 27 członków.

We czwartek, 8-go bm., misja specjalna odbyła swą pierwszą naradę, na której pułkownik House ogłosił tymczasowy program, obejmujący również szereg narad technicznych z rządem angielskim.

Ze świata.

Nagroda Nobla.

Szwedzka akademja nauk udzieliła tegorocznej nagrody Nobla za utwory literatury pięknej dwu pisarzom duńskim: Henrykowi Pontoppidanowi i Karolowi Gjellerupowi.

Henryk Pontoppidan, syn pastora, urodzony w małej miejscinie, Fredericia, jest znakomitym obserwatorem duńskiego życia, szczególnie klas niższych. Z zawodu matematyk i przyrodnik, wystąpił na niwie literatury duńskiej w roku 1881. Główne jego dzieła są: «Warta nocna», «Lykeper», «Mimozy» i «Kraj chwały».

Karol Gjellerup, również syn pastora, urodził się na wyspie Seeland. Studjował teologję, poczem przerzucił się do skrajnego radykalizmu, a jeszcze później do idealizmu i mistycyzmu. Głównymi jego dziełami jest dramaty: «Wurthon» i powieści «Pielgrzym Kamanika», «Młyn na wzgórzu» i «Pęd do życia».

Gjellerup i Pontoppidan są obaj klasykami języka duńskiego i obaj są głęboko religijni, każdy w swoim rodzaju.

ROSJA.

Losy cara.

Jak donoszą gazety paryskie z Petersburga, rodzina cesarska cierpi bardzo z powodu chłodu i żąda ciepłej odzieży. Car jest nastrojony melancholicznie. I on i jego rodzina z trudnością znoszą osamotnienie, szczególnie zaś brak lektury.

Sejm estoński.

SZTOKHOLM (9 bm. W. T. B.) — Na sejmie estońskim, który się odbył w końcu października w Rewlu, komunikowano o zgrozę budzących mordach, rabunkach i zniszczeniach, dokonywanych przez żołnierzy rosyjskich, wskutek których cierpi straszliwie cały zachód Estlandji.

Sejm energicznie zaprotestował wobec władz wojskowych, prasy, jak również ukraińskiej rady ministrów i sejmowi fińlandzkiego.

Również i posłowie angielski, francuski, amerykański i belgijski zostali o tem powiadomieni, aby zagranica dowiedziała się o straszliwych doświadczeniach bezbronnym mieszkańcom, kobiet i dzieci estońskich.

KRONIKA.

CALENDARZYK.

Dziś: Marcina.

Jutro: 5 braci męczenników.

Pejutrze: Stanisława Kostki.

Wschód słońca — o g. 7 m. 22

Zachód słońca — o g. 4 m. 05

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

— **Uroczystość tegoroczna Opieki M. B. w Ostrej Bramie** rozpocznie się w sobotę, 10-go listopada i trwać będzie przez cały tydzień do niedzieli, 18-go listopada, włącznie.

Porządek nabożeństw następujący w kościele:

- godz. 6 1/2 rano Prymarja,
 - « 9 « Wotywa w niedz.,
 - « 10 « Wot. w dniu powsz.,
 - « 11 « Suma w niedzielę,
 - « 4 po poł. Nieszpory w sobotę i niedzielę.
- W Kaplicy M. Boskiej:
- godz. 6 rano Msza św. z nauką dla Litwinów,
 - godz. 8 rano uroczysta Msza św. śpiewana,
 - godz. 11 rano Msza św. zwykła w dniu powszednie,
 - godz. 5 po poł. uroczysta Litanja z nauką.

— W przyszły wtorek, t. j. 13 listopada, w kościele św. Katarzyny będzie obchodzona uroczystość Wszystkich św. zakonu Benedyktyńskiego z odpustem zupełnym dla wszystkich wiernych pod zwykłymi warunkami. Nieszpory w poniedziałek i wtorek o godz. 4, suma zaś o 10-tej. We środę dzień zaduszny, nabożeństwo żałobne z procesją rozpocznie się o godz. 6 i pół rano.

Z WILNA

— „**Kosze szczęścia**“ na nieuleczalnych. — Miłosierdzie niech będzie w dniu dzisiejszym hasłem naszego społeczeństwa!

Każdy kto może ulżyć ludzkiej niedoli, niech pośpieszy do cukierni Sztralla, przy ul. Św. Jerskiej № 22 (Hotel Bristol), ażeby wziąć udział w rozlosowaniu fantów na rzecz przytułku dla nieuleczalnych chorych z zaułka Rosa.

Byliśmy tam wczoraj u tych biedaków i przekonaliśmy się, że grozi im głód i chłód. Przełożona, p. Bronisława Papińska, która to zaszczytne stanowisko zajmuje od 1 października 1909 r., to jest od dnia poświęcenia przytułku, oprowadzając nas po schludnych salach z chorymi, nadmieniła, że największą jej troską jest sprawa opału na zimę.

Niech więc «Kosze szczęścia» zgromadzą dziś u Sztralla tłumy! Fantów cennych co niemiara, a wszystkie losy wygrywają!

— **Podziękowanie.** Zarząd Pogotowia ratunkowego dla dzieci chrześcijańskich za naszym pośrednictwem składa serdeczne podziękowanie następującym osobom i instytucjom, które złożyły ofiary na cele Pogotowia: Pracownikiem Zarządu miejskiego;

Funkcjonariuszom rynku rybnego; Urzędnikom komisji opieki nad opuszczonymi domami, oraz PP. Tad. Zejmie, ks. Żarnowskiemu, B. Jasieńskiemu, hr. Ant. Tyszkiewiczowi, J. Paszkiewiczowej, Dr. Zawadzkiej, Ronigerowej, A. Niemętowskiemu, ks. A. Radziukowi, B. Malinowskiemu, Bitowtowej, Żukowskiemu, Połubińskiemu, Łastowskiej, Wł. Hałke, księżnej Michałowej Ogińskiej, M. Sypniewskiemu, S. Połubińskiej, Hrehorowiczównie, Rozwadowskiemu, Izmajłowiczowej oraz za zebrane przez pp. Bystrama, Niedziałkowskiego i Świąteckiego.

— **Z „Lutnia“.** Dziś, w niedzielę 11 b. m., wystawioną zostanie na scenie «Lutnia» po raz pierwszy pełna humoru i werwy barwna krotoczwila polska J. Mazura „**Ułani Księcia Józefa**“.

Akcja aktu I-go toczy się w kasynie oficerskim w Pyzdrach. Akt II-gi i III-ci odbywa się w Kaliszu w mieszkaniu Przyziemskiego. Akt IV — zaś na balu w Ratuszu.

W akcie II-gim mazura ułańskiego oddały zespół baletowy pod kierownictwem J. Ciesielskiego.

Sztukę reżyseruje Fr. Jarzącki. Orkiestra «Lutnia» pod dyrykcją M. Salnickiego wykoną szereg swojskich produkcji muzycznych.

Początek o godz. 6 wiecz. Pozostałe w niewielkiej liczbie bilety nabywać można dziś od godz. 12 w poł.

W niedzielę 18 listopada ukaże się po raz 5-ty sztuka historyczna W. S. Ancezyca „**Kościuszkę pod Racławicami**“.

OFIARY.

Wskazane w administracji „Dziennika Wileńskiego“:

Na nieuleczalnych,

Kwartet Kameralny «Im. Stanisława Moniuszki»: Bohuszewiczówna Wanda, Kmiec Antoni, Salnicki Mikołaj, Tehorz Franciszek i Szyrmo-Kulicka Helena 30 mk.

Zamiast kwiatów na grób ś. p. Ferdynanda Tyssera—Szabanówna Stefania 5 mk., Suchocki Marjan 5 mk.

Na wpisy szkolne.

Malinowska Wanda 2 mk.

Na Pogotowie ratunkowe dla dzieci chrześcijańskich.

Malinowska Wanda 1 mk.

Na schronisko Stow. Nauczycielek.

Malinowska Wanda 2 mk.

ADMINISTRACJA

„**Dziennika Wileńskiego**“ uprzejmie prosi Sz. prenumeratorów o wczesne odnowienie prenumeraty na miesiąc bieżący. Prenumeratorom, którzy nie opłacą we właściwym czasie prenumeraty, wysyłanie pisma będzie wstrzymane.

Cudzoziemcy w szeregach polskich.

— Bo tyś umiała, o Polsko

święta,
Duchów być panią w swe krwawe dni,

Na sen o sławie, na śmierć i pęta
Za Ciebie obcy tak dumnie szli —

woła Or-Ot w jednym ze swych wierszy patriotycznych.

I rzeczywiście, Polakom, którzy przeszli świat cały pod hasłem: «za waszą wolność i naszą», którzy walczyli na najdalszych jego krańcach, skoro tylko zadźwięczały tam echa wolnościowe, odplącał hojnie los pomocą przyjaciół cudzoziemców w walkach wolnościowych narodu polskiego. Zawodziły prawie zawsze gabinety mocarstw zachodnich, ograniczały się na deklaracjach, nie mówiących, lub zawierały wrogie nam konwencje, nie mogliśmy się doczekać wystąpienia ich w naszej obronie, lecz nie zawodziły szlachetne serca pojedynczych entuzjastów. W walkach o wolność, które toczyła Polka w w. XVIII i XIX, obok imion patriotów polskich, spotykamy ustawicznie imiona szlachetnych marzycieli z nad brzegów Arno lub z gór Cantalu, którzy na szczył oręża gdzieś na dalekiej północy przybywali walczyć i krew przelewać za cudzą, lecz nie obcą im sprawę.

Już w bojach Konfederacji Barskiej przyjmowało udział wielu oficerów francuskich z Damouriez'em, a następnie baronem Viomenilem na czele, wyprawionych przez ministra Choiseula; byli ci oficerowie instruktorami, inżynierami, artylerzystami, dowodzili fortecami, które się w ręce konfederatów dostawały. Wstawili się podówczas: Choisei, Saillons, Deprès, Charlot, Thesby de Belcourt, który, zesłany na Syberję, wydał następnie w Amsterdamie ciekawą pamiętnik, Viomenil młodszy i in.

Najsławniejszym czynem barszczan-francuzów było kierownictwo oddziałem ze 180 żołnierzy, który w nocy z 1 na 2 lutego 1772 r. zdobył zamek krakowski i obrona zamku przeciwko przemogającym siłom Suworowa i Ksawerego Branickiego, zakończona kapitulacją honorową dopiero 26-go kwietnia t. r. Z cudzoziemców innych narodowości walczyli w konfederacji barskiej Węgier, słynny Maurycy-August Beniowski i przyjaciel jego Szwed, major Adolf Winblath.

Ścisłe zespolenie Polaków i cudzoziemców, głównie Francuzów, miało

miejsce w szeregach wojsk polsko-francuskich za Napoleona, gdzie np. w pułku szwoleżerów gwardji spotykamy obok Polaków b. licznych oficerów i żołnierzy Francuzów; liczni też Francuzi byli instruktorami w armji Księstwa Warszawskiego.

Walka Polski o niepodległość w latach 1830—1831, będąca jednym z objawów wrzenia, które opanowało wówczas Indy Europy: rewolucja lipcowa, rewolucja belgijska, wywołała gorącą sympatię dla nas w Zachodniej Europie: Francji, Anglii, Niemczech Południowych. O udziale jednak czynnym cudzoziemców w naszych bojach mało mamy wiadomości. Zajmował w naszym wojsku podówczas stanowisko wysokie Włoch, gen. Girolamo Ramorino, lecz nie pozostawił po sobie dobrej pamięci ani u nas, ani u własnych rodaków, ginąc w r. 1849, rozstrzelany na mocy wyroku sądu wojennego armji sardyńskiej za ważne wykroczenie na polu bitwy pod Nowarą; b. natomiast sympatycznie zarysował się w dziejach kampanji r. 1831 Francuz, pułkownik Franciszek Valentin d'Hauterive, b. zdolny wojskowy, uczestnik m. in. bitwy w górach Ponarskich; utonął on pod Czabiszkami w czasie odwrotu pod Wilno, jako szef sztabu korpusu gen. Gielguda. Wspomnieć tu także należy, że kilku sławnych generałów i marszałków francuskich wybierało się stawać w naszych szeregach: Grouchy, Exelmans, Clausel. Marszałek Emmanuel Grouchy wystosował pismo osobne, w którym wyrażał, według słów jego, zamiar spłacenia długu, zaciągniętego przez Francję przed Polską; mówiono o jego kandydaturze na stanowisko wodza naczelnego; mimo błędów, popełnionych pod Waterloo, był to wojskowy wybitny i oddałby zapewne znaczne usługi sprawie naszej; nieszczęściem zarządzał, że pozostał on ofertę marszałka bez żadnej odpowiedzi.

Mamy również w r. 1831 do zanotowania kilka wypadków dezercji z wojska rosyjskiego do szeregów naszych, dokonanej bynajmniej nie przez Polaków; wspominają pisarze o pewnym Czerkiesie, który przeszedł do wojska polskiego, nie chcąc walczyć za Rosję. Chorąży 6 pułku jebrów Anikiejew, będąc wzięty przez Polaków do niewoli w Węgrowie w kwietniu r. 1831, wstąpił do wojska polskiego jako szeregowiec; dostawszy się w ręce rosyjskie, został z wyroku sądu wojennego skazany na degradację, utratę szlachectwa i ciężkie roboty. (Dok. nast.)

ŚPIESZCIE WSZYSCY
na
Kosze szczęścia!
do cukierni Sztralla, 5-to Jerska 22.
Tylko dziś, w niedzielę, 11-go listopada.
Mnóstwo cennych fantów.
Fanty żywe.
Wszystkie bilety wygrywają.
Początek o godz. 1-ej.

TEATR POLSKI pod kierown. T-wa artyst. „Lutnia“.
5-to Jerska 8.
Dziś, w niedzielę, 11 listopada 1917 r.
„UŁANI“,
krotoczwila w 4-oh aktach J. Mazura z czasów Księstwa Warszawskiego.
Początek o godz. 6-ej wiecz.
Kasa czynna jest od g. 12-ej w poł.

KUPUJĘ
cenności, złote i srebrne rzeczy, brylanty i kwity lombardowe na takowe. Milejkowski, Wielka 70 obok mag. Alszwanga. r-k

Potrzebni męscy krawcy. Firma W. Szumański, 5-to Jerska 1. 055

SOKI 082
malinowy, wiśniowy, porzeczkowy na cukrze, herbatę owocową, proszek do prania wypróbowany polecamy jako najlepszy. Węciewicz i Zwiedrzyński, 5-to Jerska 7.

Kto chce sprzedać prywatnie
za dobrą cenę (nie do magazynu) cenności: perły, drogie kamienie, zegarki, antyki, lombardowe kwity i sztuczne zęby. Tatarska 20—17, Poczter. r-k

W sklepie „**Zjednoczenia**“
przy zauł. Szwarcowym 3
sprzedają się dobre, suche, przebrane kartofle na karty po 2 m. 50 fen. za pud. Sklep otwarty codziennie od 8 do 3 z wyjątkiem świąt. 081

Zaopatrzuć się na zimę
w suknie damskie i dziecięce, bluzki, szlafroki, matinki, gorsety. Doskonale wykonanie. Najnowsze fasony. 035

CENY NISKIE!
w magazynie T-wa „**Pomoc—praca**“
ul. Niemiecka Nr. 21 (drugie piętro, wejście z bramy)
Prosimy się przekonać.

„**A. Stompkowski**“, 8-to Jerska 20, poleca: Kawę zbożową, kawę mieszaną, miód naturalny, marmeladę jabłeczną. 094

ZASZCZYCENI UZNANIEM JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚCI PAPIEŻA PIUSA X. 4 złote medale i inne nagrody. 791

12 prawdziwych fotografii tylko za 1 r. 50 k.
i inne niższe ceny do 1-go grudnia. 1 r. 50 k.

Nadwornik fotogr. perskiego **Br. BUTROWSKI**, Wilno, Bazylińska 5.
Fotomalowe broszki, spinki etc. Wszelkie nowości.

350 HAMBURSKA LOTERJA PAŃSTWOWA.

100,000 losów, 46,020 wygranych i 8 dużych premii. Przeznaczone są do rozegrania. Co drugi prawie los wygrywa.

13 milionów 731,000 marek.

Największa wygrana w najszcześniejszym wypadku wynosi

MILJON MAREK.

lub

Mk. 900,000
„ 890,000

Mk. 880,000
„ 870,000

Mk. 860,000
„ 850,000

Mk. 840,000
„ 830,000

Mk. 820,000
„ 810,000

Zestawienie wygranych i premii Hamburgskiej loterii państwowej:

51

I-sza premia	500,000 mk.	—	500,000 mk.
2-ga »	300,000 »	—	300,000 »
I wygrana	200,000 »	—	200,000 »
I »	100,000 »	—	100,000 »
I »	90,000 »	—	90,000 »
I premia	80,000 »	—	80,000 »
I wygrana	80,000 »	—	80,000 »
I premia	70,000 »	—	70,000 »
I wygrana	70,000 »	—	70,000 »
I premia	60,000 »	—	60,000 »
I wygrana	60,000 »	—	60,000 »

I premia	50,000 mk.	—	50,000 mk.
I wygrana	50,000 »	—	50,000 »
I premia	40,000 »	—	40,000 »
I wygrana	40,000 »	—	40,000 »
I premia	30,000 »	—	30,000 »
I wygrana	30,000 »	—	30,000 »
7 wygranych à	20,000 »	—	140,000 »
3 wygrane à	15,000 »	—	45,000 »
16 wygranych à	10,000 »	—	160,000 »
I wygrana	7,500 »	—	7,500 »
I wygrana	6,000 »	—	6,000 »
56 wygranych à	5,000 »	—	280,000 »

2 wygrane à	4,000 mk.	—	8,000 mk.
128 wygranych à	3,000 »	—	384,000 »
2 wygrane à	2,500 »	—	5,000 »
212 wygranych à	2,000 »	—	424,000 »
5 »	à 1,500 »	—	7,500 »
525 »	à 1,000 »	—	525,000 »
639 »	a 500 »	—	319,500 »
150 »	a 400 »	—	60,000 »
90 »	à 300 »	—	27,000 »
44174 wygrane à	250, 220, 200, 175, 150, 125, 100, 75 i 35.		

Dalej 10,000 wolnych losów po 10 marek.

Loterja składa się z 7 klas.

Cena oryginalnego losu i kl. włącznie z niemieckim podatkiem państwowym wynosi:

1/8 oryginaln. losu 1,25 m. | 1/4 oryginaln. losu 2,50 m. | 1/2 oryginaln. losu 5 m. | 1 oryginaln. losu 10 m.

Ciągnięcie I klasy odbędzie się 17 i 19 stycznia 1918 r.

C. F. GOTTLÖB, Glówna kolekta, Hamburg, Elebeken 2.

Widoki wygranej są tak znaczne, że można jaknaję oręcej polecić wzięcie udziału w Hamburgskiej loterii państwowej. Żadna inna loteria nie zawiera tak dużej najwyższej wygranej. Już w pierwszej klasie można na 1/1 los w cenie 10 mk. osiągnąć ewent. wygranę w sumie 50.000 mk. W następnych klasach widoki na wygranę zwiększają się w znacznym stopniu aż do wysokości ewentualnie

1.000.000 mk. w ostatniej klasie!

Niezliczone razy miałem okazję wypłacania moim klientom największych wygranych i premii.

Do wycięcia.

Auftrags-Brief
an die Haupt-Kollekte
C. F. Gottlob Hamburg, Elebeken 2.
Ersuche um Zusendung von
Los
der garant. **Hamburger Staats-Lotterie.**
Den Betrag dafür:
Mk.
erhalten Sie anbei—erhalten Sie gleichzeitig per Postanweisung.
(Nichtgewünschtes bitte zu durchstreichen).

Grösster Gewinn 7. Klasse v. Mk. **Mk. 1.000.000**

Name:
Beruf:
Wohnort:
Postbezirk:
Bemerkungen:
Wil. Dzienn. Wileński.

Bitte deutsche Adresse!

Z powodu nadzwyczajnego zaciekawienia i powodzenia, na usilne żądanie Szanownej Publiczności sensacyjny obraz

KINEMATOGRAF

„Helios“

„Hr. Dohna i jego „Mewa“

zostawiony jeszcze NA DZIŚ. Dłużej pod żadnym względem zatrzymanym być nie może.

Początek o godz. 1-ej po południu.

ANONS. Jutro nowy, zajmujący program.

KINEMA-TOGRAFI LUX

Ś-to Jerska II.

Właściciel J. Krubiec.

Tylko dn. 9, 10, 11 i 12-go listopada.

KATASTROFA W KOPALNI, tragedia w 5-ciu wielkich aktach z życia górników, z udziałem **Hanni Weise**. Oddzielne części: 1. Bohaterstwo górnika. 2. Ucieczka. 3. Straszliwa zemsta. 4. Katastrofa. 5. Pożegnanie.

2. **Bohater z Marsylii**, komedie.

3. **Wychowanie dzieci**, z natury.

Napisy na obrazach po polsku. Podczas przedstawienia przygrywa orkiestra.

Pierwszy raz w Wilnie.

PRYWATNE KONSERWATORJUM

wolnego artysty **B. KAZIMIRO**,

WILNO, ul. Wileńska Nr. 16 m. I.

Zaangażowane zostały najlepsze sily: **FORTEPIAN** — Bukowska (ukończyła studjum u prof. Leszczyckiego w Wiedniu) i **Szyrmo-Kulicka**. **SKRZYPCE** — Wanda Bohuszewiczówna (ukończyła studja u Joachima w Berlinie). **KLASA KOMPOZYCJI** — teoria i praktyka muzyki — **Adam Wyleżyński**. **SPIEW** i wyrobienie głosu według starej włoskiej szkoły — **B. Kazimiro** (ukończył studja w Moskwie i Medjołanie). **Wiolonczela** — **Tchorz**. Wielka sala ze sceną i dekoracjami do ćwiczeń praktycznych. Uczniowie przyjmowani są niezależnie od wieku codziennie 10—2 i 4—6 godz. 074

Właściciele domów lub rządcy!!!

Wszystkie mosiężne klamki, okucia okienne, jako też rączki i poręcze od okien oraz różne inne metale mogą być dostarczone do **Abfall-Sammelstelle**, ul. Sawicz 9, 074 gdzie zaraz zostanie wypłacona im gotówka i otrzymana kwit.

KARY (wozy) na żelaznych osiach

jednokonne, są do sprzedania, też same mogą być przerobione na parokonne, także można kupić platformy na resorach. 020

Zwrócić się do fabryki napojów owocowych „Nektar”, zant. Ś-go Jakóba (Lelewela) № 3, dawniej skład piwa Parczewskiego.

MECHANIK,

b. pracownik firmy «Singer» przez lat 40, przyjmuje wszelką robotę u siebie prywatnie. Wielka № 56—5, B. Szmach. 083

Akuszerka Brzezina

przeprowadziła się z ul. Gimnazjalnej 10 na ul. Ś-to Jerską № 44. 017

Drzewka owocowe jabłonie i grusze

szczepione nisko (karłowate) dają duże korony, korzenie zapuszczają nie głęboko, przeto nadają się na ziemie saporowe, torfowe, nisko położone i t. p. Do nabycia w Szkółkach A. Skarżyńskiego. Pośpieszka, druga ulica za restauracją, po prawej stronie. Tamże krzewy

malin i czarnych porzeczek.

Przyjmuję

zamówienia na beczki do kapusty, a także reparację stare. Sawicz № 8, w dziedzińcu, J. Kropow. 078

Tanio sprzedam

odrynę na opał. Równie Pole № 1, dawniej składy obozowe, Nauszner. 058

Do sprzedania

okazyjnie pałta zimowe i jesienne i garnitur marynarkowy. Widzieć od 2 i pół do 4-ej. Ul. Ś-to Jerska 19—14, Żeliński. 084

do wynajęcia W. **Piekarnia** Pohulanka № 21 m. 12, Kalinowska. 065

Kupię siewczarnię. Kalwaryjska 10, Nowicki. 069

Szwaczkę bardzo dobrą potrzebującą wziąć do domu na robotę. Od 1—2, Marja Römerowa, Ofiarua № 2 m. 14. 071

Potrzebny technik

do prowadzenia robót budowlanych. Pożądana znajomość języka niemieckiego. Zgłaszać się: Dominikańska 2 (hotel Europejski), pokój № 79, między 5—8, architekt Pięgutkowski. 079

Z powodu wyjazdu do sprzedania króliki rasowe młode i stare oraz różne meble. Witebska 12—1, Maćczyński. 020